

Działania w 2019 r. realizowaliśmy przede wszystkim w ramach trzech programów tematycznych:

1. Program Dla Klimatu
2. Program Akcja dla Globalnego Południa
3. Program „Polityka Europejska dla zrównoważonego rozwoju”

1. PROGRAM DLA KLIMATU

Jego celem jest kompleksowe zaangażowanie polskiego społeczeństwa oraz rządzących do podjęcia stanowczych i długofalowych działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu oraz przystosowania się do ich skutków.

Ruch społeczny i kampania na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce.

Celem kampanii Więcej niż Energia (WNE) jest wspieranie rozwoju energetyki obywatelskiej, prowadzenie działań rzeczniczych i informacyjnych w celu zwiększenia obecności tego zagadnienia w debacie publicznej oraz stworzenie szerokiego społecznego poparcia dla idei energetyki obywatelskiej.

Do ruchu WNE należy 150 partnerów instytucjonalnych, w tym samorządy, instytucje naukowe, organizacje branżowe, organizacje pozarządowe.

Najważniejsze działania

- Organizacja [III. Ogólnopolskiego Kongresu Energetyki Obywatelskiej](#) pod hasłem „Transformacja energetyczna Polski - czas przełomu” (Warszawa, 16.05.2019 r.), w którym wzięło udział 120 uczestników. Istotnym elementem wydarzenia była **pierwsza, publiczna prezentacja projektu pakietu rządowego Energia Plus** wygłoszona przez Ministra Przedsiębiorczości i Technologii Jadwigę Emilewicz oraz dyskusja ekspertów na temat jego założeń i kierunków.
- We współpracy ze Stowarzyszeniem “EKO-UNIA” zorganizowano **debatę ekspercką** (Warszawa, wrzesień 2019) dotyczącą przyszłości energetyki obywatelskiej w Polsce, kierunków rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce, rozwiązań prawnych dot. spółdzielni energetycznych, prosumentów zbiorowych, zasad bilansowania czy prosumenta wirtualnego pod kątem przygotowań do transpozycji nowej dyrektywy unijnej o OZE, tzw. dyrektywy RED II.

- Organizacja konferencji „[Energetyka obywatelska TERAZ!](#)”. Czas na wspólnoty i spółdzielnie energetyczne w ramach targów POL-EKO (Poznań, 10.10.2020). we współpracy ze Stowarzyszeniem “Eko-Unia” oraz kancelarią prawną Tarka, Trupkiewicz & Co. pod patronatem Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Część konferencji stanowiła „energetyczna” debata wyborcza kandydatów w wyborach parlamentarnych z regionu Wielkopolski.

- Organizacja warsztatu nt. spółdzielni energetycznych we współpracy ze Społecznym Instytutem Ekologicznym (5.11.2019, Warszawa) z udziałem przedstawicieli organizacji z Danii, Niemiec i Turcji.
- Przedstawiciele PZS angażowali się w monitorowanie większości procesów legislacyjnych, instrumentów finansowych oraz działań krajowych i unijnych instytucji, dotyczących sfery energetyki obywatelskiej.

Rezultaty

Działania prowadzone w ramach kampanii Więcej Niż Energia przyczyniły się do wprowadzenia i rozpowszechnienia istotnych zmian prawnych w zakresie energetyki prosumenckiej: rozszerzenia katalogu prosumentów, przepisów dot. spółdzielni energetycznych (WNE działa na rzecz zniesienia nadmiernych ograniczeń), finansowego wsparcia dla rozwoju instalacji prosumenckich (program “Mój Prąd”) oraz średnich przedsiębiorstw w ramach programu Energia Plus.

Źródło finansowania:

- Europejska Fundacja Klimatyczna (ECF)
- Europejska Inicjatywa Klimatyczna (European Climate Initiative - EUKI)

Sprawiedliwa Transformacji regionów górniczych

Działania w obszarze sprawiedliwej transformacji regionów górniczych mają za cel doprowadzenie do odejścia od paliw kopalnych w Polsce w sposób, który pozwoli zminimalizować negatywne skutki społeczne i ekonomiczne oraz stworzyć nowe podstawy rozwoju gospodarczego, jednocześnie angażując wszystkich interesariuszy w demokratyczny proces planowania i przeprowadzania zmian.

Partnerzy: Lokalne organizacje pozarządowe, samorządy regionów opartych na węglu, związki zawodowe, jednostki badawcze i uniwersytety, parki technologiczne, organizacje pracodawców oraz stowarzyszenia branżowe, Komisja Europejska, eksperci i naukowcy.

W 2019 r. działania rzecznicze koncentrowały się wokół **unijnej Platformy na rzecz Regionów Górniczych w Procesie Transformacji** oraz **Funduszu Sprawiedliwej Transformacji**. Przedstawiciele PZS brali udział w spotkaniach Platformy w Brukseli i wspierali uczestnictwo w nich przedstawiciele strony społecznej z polskich regionów węglowych, komunikując Komisji Europejskiej i międzynarodowym partnerom potrzeby i aspiracje partnerów z Wielkopolski Wschodniej i Górnego Śląska. Byliśmy także zaangażowani w prace zespołów regionalnych dla Śląska i Wielkopolski w ramach Platformy.

PZS opracował dwa dogłębne raporty nt. potrzeb i oczekiwań strony społecznej wobec procesu transformacji w Wielkopolsce Wsch. i na Śląsku

Uruchomił portal sprawiedliwa-transformacja.pl, którego działanie wspiera profil [@Sprawiedliwa T](https://twitter.com/SprawiedliwaT) na Twitterze.

Polska Zielona Sieć wysłała także wraz z partnerami z Wielkopolski Wschodniej **list do Ministerstw Inwestycji i Rozwoju oraz Energii, zawierający apel o powołanie okrągłego stołu ds. transformacji Wielkopolski Wschodniej**. List spotkał się z przychylnym przyjęciem i zwrócił uwagę na transformacyjne wyzwania tego regionu oraz zapoczątkował dialog ze stroną rządową i Komisją Europejską.

Źródło finansowania:

- Europejska Fundacja Klimatyczna (ECF)
- Europejska Inicjatywa Klimatyczna (European Climate Initiative - EUKI)

Partnerstwo na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej w Polsce

Celem projektu jest zapewnienie lepszej efektywności działań polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej.

Partnerzy: Grupa kilkunastu organizacji ekologicznych współpracujących na rzecz transformacji energetycznej Polski (m.in. WWF Polska, Greenpeace Polska, ClientEarth Poland, Towarzystwo na rzecz Ziemi, Frank Bold, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Stowarzyszenie Eko-Unia).

W 2019 roku Polska Zielona Sieć kontynuowała wspieranie współpracy polskich organizacji pozarządowych działających na rzecz promowania gospodarki niskowęglowej.

- Zorganizowane zostały cztery spotkania organizacji pozarządowych mające na celu wymianę doświadczeń i wiedzy oraz pogłębienie współpracy i koordynację działań różnych partnerów społecznych zaangażowanych w promowanie zrównoważonej polityki energetycznej.
- Ze względu na kalendarz wyborczy w Polsce, PZS odbył szereg spotkań z organizacjami i inicjatywami ekologicznymi (m. in. MSK, GCCM). Do najważniejszych można zaliczyć: debatę z kandydatami do polskiego parlamentu, promowanie Sprawiedliwej Transformacji podczas debaty wyborczej w Bełchatowie oraz warsztaty „Energia i klimat w kampaniach wyborczych 2019”.
- PZS wspierała również komunikację polskich organizacji z ich europejskimi partnerami w ramach kampanii Europe Beyond Coal.

Źródło finansowania: Europejska Fundacja Klimatyczna (ECF)

Koalicja Ratujmy Rzeki

Działania Koalicji Ratujmy Rzeki mają na celu ochronę rzek i mokradeł w Polsce przed szkodliwymi planami gospodarczymi.

Partnerzy. Koalicję tworzy 48 organizacji społecznych i 35 osób indywidualnych.

W 2019 r. działania Koalicji skupiały się na:

- bieżącej działalności interwencyjnej wokół problemu suszy,
- upowszechnianiu wiedzy o jej przyczynach i propagowaniu rozwiązań ekosystemowych.
- zorganizowaniu [ekspertkiej konferencji pt. „Powódź i susza – jak chronić ludzi w zgodzie z naturą”](#)
- pracy w komitecie sterującym Koalicji.
- prowadzeniu konta Koalicji na portalu społecznościowym twitter.com.

Podjęte działania przyczyniły się do zarysowującej się zmiany dyskursu publicznego nt. suszy i skutecznych metod jej przeciwdziałania. Dzięki m.in. wydarzeniom i działaniom komunikacyjnym Koalicji w mediach coraz częściej pojawiają się głosy ekspertów krytykujących szkodliwe, nieskuteczne i kosztowne rządowe plany zwalczania suszy przez rozbudowę infrastruktury hydrotechnicznej i pokazujących przewagę rozwiązań ekosystemowych.

Źródło finansowania konferencji: Przedstawicielstwo Regionalne Komisji Europejskiej w Polsce

2. PROGRAM AKCJA DLA GLOBALNEGO POŁUDNIA

Celem programu jest działanie na rzecz zapewnienia wszystkim społeczeństwom sprawiedliwych i równych warunków do rozwoju w duchu odpowiedzialności względem innych ludzi i środowiska. Monitorujemy działalność międzynarodowych instytucji finansowych w krajach Afryki. W 2019 r. skupiliśmy się głównie na pracy z ludźmi, których prawa były łamane przez inwestycje finansowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).

Kampania “Sprawdzamy inwestycje dla rozwoju”

Celem kampanii jest monitoring spójności europejskich inwestycji w krajach Globalnego Południa z polityką rozwojową UE i agendą ONZ post-2015 oraz promowanie modelu zrównoważonego rozwoju.

Działania:

- **Monitoring naruszeń praw człowieka** w projektach finansowanych ze środków EBI.
- **Projekt EBI / KfW / AFDB dotyczący drogi z portu w Mombasie w kierunku Nairobi** – działania służące zapewnieniu podstawowych praw człowieka dla lokalnej ludności
- **Analiza wpływu na prawa człowieka innych projektów EBI poza Unią Europejską** (kopalnie surowców mineralnych (głównie złota) African Lion Fund III w Afryce Zachodniej i budowa mostu na granicy Senegalu z Mauretanią Corridor Cotier - Section Nord.
- **Udział w seminarium EBI ze społeczeństwem obywatelskim w Luksemburgu**
29 dyrektorów zarządu EBI otrzymało materiały informacyjne i video przygotowane w ramach działań PZS.
- **Udział w tworzeniu internetowego kompendium spraw dotyczących łamania praw człowieka w projektach finansowanych przez banki rozwoju ([Uncalculated Risks](#))** zawierającego 25 studiów przypadku

Źródło finansowania: Komisja Europejska (regranting Christian Aid/Counter Balance)

3. PROGRAM POLITYKA EUROPEJSKA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Celem działań w 2019 r. było nagłośnienie w debacie publicznej i wywarcie wpływu na kształt polskich i europejskich aktów prawnych, planów i strategii dotyczących wydatków na ochronę klimatu i środowiska w ramach nowego budżetu UE na lata 2021-27, w tym nowej Umowy Partnerstwa, przyszłych programów operacyjnych, Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu (KPEIK) i nowej strategii energetycznej Polski oraz unijnych aktów prawnych ustanawiających wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-27.

Partnerzy: CEE Bankwatch Network i organizacje członkowskie w państwach Europy Środkowej i Wschodniej, Carbon Market Watch, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Energie Cites.

Istotną część działań w tym obszarze dotyczyła **prac nad KPEiK**. Polska Zielona Sieć złożyła obszerne uwagi do projektu KPEiK i mobilizowała inne podmioty do zaangażowania się w prace nad nim.

- **Opracowano analizy projektu KPEiK** i przekazano właściwym ministerstwom i departamentom Komisji Europejskiej w celu wsparcia dalszych prac.
- Zorganizowano **dwa międzynarodowe warsztaty**, których celem było określenie możliwości podniesienia poziomu ambicji KPEiK w sektorach budynków, transportu i rolnictwa w kilku krajach UE.
- Złożono **uwagi w konsultacjach założeń do Umowy Partnerstwa**
- PZS bierze aktywny **udział w pracach grup roboczych ds. przyszłej perspektywy finansowej** powołanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju oraz Ministerstwo Środowiska
- PZS apeluje o **przyjęcie przez Polskę zobowiązania do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.**
- **Działania rzecznicze wobec Komisji Europejskiej i deputowanych do Parlamentu Europejskiego**, w celu przedstawienia transformacyjnych potrzeb i potencjału Polski
- **Monitorowanie wydatków z obecnej perspektywy finansowej** przez regularne uczestnictwo w pracach Komitetu Monitorującego POIIS oraz działania interwencyjne dotyczące wydawania środków unijnych

Działania rzecznicze i medialne dotyczące projektu KPEiK **w pewnym stopniu wpłynęły na ulepszenie jego zapisów w ostatecznej wersji przesłanej przez Polskę do KE w grudniu 2019 r.**, a także zbudowały w gronie ekspertów i części decydentów świadomość, że w aktualnym kształcie dokument ten nie przystaje do planów i ambicji Unii Europejskiej i będzie wymagał dalszych zmian (co wprost przyznaje strona rządowa). **Analizy i opracowania dot. KPEiK przygotowane w 2019 roku pozostają aktualne i będą dalej wykorzystane** w staraniach o podniesienie ambicji i dalszą poprawę KPEiK. Działania medialne przyczyniły się też do wyraźnej **widocznej zmiany dyskursu publicznego** – dekarbonizacja i transformacja energetyczna zaczęły być postrzegane nie tylko jako obciążenie dla polskiej gospodarki, ale również coraz częściej jako szansa rozwojowa (również przez część rządu).

Działania rzecznicze na szczeblu unijnym **pomogły zbudować szeroki europejski front poparcia dla zielonego budżetu ukierunkowanego na realizację klimatycznych ambicji UE**, czyli celów zawartych w Zielonym Ładzie, na czele z neutralnością klimatyczną do 2050 r. **Ścisłe powiązanie budżetu z celami klimatycznymi wydaje się ustalonym kierunkiem niepodlegającym już zmianie.**

Źródło finansowania:

- Komisja Europejska, LIFE, projekt PlanUp (lider projektu: Carbon Market Watch)
- European Climate Initiative – EUKI
- Europejska Fundacja Klimatyczna (ECF)

Polska Zielona Sieć w mediach 2019

W 2019 roku w prasie, RTV i portalach internetowych ukazało się ponad **300** doniesień medialnych zainspirowanych lub stworzonych z udziałem PZS. Liczba obserwujących profil [@zielonasiec](#) wzrosła o 40%.

Wybrane doniesienia medialne:

Efektywność energetyczna :

- 25.03.2019 – Polskie Radio Program 1 – [Efektywność energetyczna – sprzęt energooszczędny](#)
- 07.08.2019 – [Wysokienapiecie.pl](#) o raporcie PZS „Zmiana ogrzewania na węglowe będzie trudniejsza”
- 29.10.2019 – [Money.pl](#) – program “Money. To się liczy” – [O fiasku program “Czyste Powietrze”](#)

Gospdarka odpadami i zrównoważony rozwój :

- 15.02.2019 – Puls Biznesu – [Mniej znaczy więcej](#)
- 22.03.2019 – Polskie Radio Program 1 – [Recycling ubrań](#)
- 29.03.2019 – Polskie Radio Program 1 – ["Nie" dla plastikowych jednorazówek](#)

OZE :

- 25.04.2019 – [Money.pl](#), program „Money.To się liczy” [KEO 2019, zapowiedź programu Energia+](#)
- 06.05.2019 – Polskie Radio Program 1 – [Inwestycje w OZE, zaproszenie na KEO 2019](#)
- 13.05.2019 – [Energia.rp.pl](#) – [Energetyka rozproszona to recepta na rosnące ceny prądu](#)
- 16.05.2019 – [Biznesalert.pl](#) – [Energia Plus to lekka jazda, która rozszczelni energetykę systemową](#)
- 02.08.2019 – [Tygodnik Gazety Prawnej](#) – [Rząd wzmacnia fotowoltaikę wszelkimi sposobami](#)
- 25.07.2019 – [Money.pl](#) - "Money. To się liczy" – [Rządowy program dopłat do fotowoltaiki #MójPrąd](#)
- 13.11.2019 – [Tygodnik Samorządu i Administracji \(DGP\)](#) – [Spółdzielnie energetyczne](#)
- 15.11.2019 – Rzeczpospolita - Dodatek WALKA O KLIMAT (s27) – [Podziel się energią z sąsiadem](#)

Jakość powietrza :

- 16.01.2019 – [Tygodnik Dziennika Gazety Prawnej](#) – [6 problemów z czystym powietrzem](#)
- 01.02.2019 – [Przyroda Polska](#) – [Energetyka węglowa tania i opłacalna? Nie dla społeczeństwa...](#)
- 27.09.2019 – [Gazeta Wyborcza](#) – [Ocieplenie domów zmniejszy smog.](#)
- 2019.10.28 – [Tygodnik WPROST](#) – [Czyste powietrze na horyzoncie](#)
- 2019.10.29 – [Money.pl](#) - "Money. To się liczy" – [Smog w Polsce](#)

Elektromobilność :

- 03.12.2019 – [Money.pl](#) - "Money. To się liczy" – [Klimat \(COP Madryt\), smog i elektromobilność](#)

Klimat i transformacja energetyczna :

- 17.05.2019 – [TV RP.pl](#), Program „RZECZoBIZNESIE” [Joanna Frumaga PZS „Transformacja energetyczna”](#)
- 28.02.2019 – [Nowa-energia.com.pl](#) – [Czy środki EBI faktycznie wspierają efektywność energetyczną](#)
- 08.02.2019 – [Gramzielone.pl](#) – [Krajowy Plan na rzecz: Energii i Klimatu czy Stagnacji i Dramatu?](#)
- 07.01.2019 – [Miesięcznik ŚRODOWISKO](#) – [Energetyka to zbyt ważna rzecz by ją zostawić politykom](#)
- 12.02.2019 – [Energia.rp.pl](#) – [Stawka większa niż węgiel](#)
- 08.05.2019 – [Gramzielone.pl](#) – [Czy Polska będzie poza nurtem debaty o energii i klimacie?](#)
- 25.05.2019 – [TOK FM](#) – [Transformacja energetyczna - przykłady działań oddolnych: Konin](#)
- 13.09.2019 Protest społeczny w Imielinie ([PR Katowice](#), [Dz.Zachodni](#), [G.Wyborcza](#), [P. Samorządowy](#))
- 04.10.2019 – Mieszkańcy Śląska budują koalicję ([DGP](#), [Interia.pl](#), [DzZachodni.pl](#), [Teraz-srodowisko.pl](#))
- 01.07.2019 – [Nowa-energia.com](#) – [Planowane zwolnienia w sektorze węgla brunatnego](#)
- 04.10.2019 – [Tygodnik Gazety Prawnej](#) – [Nowe kopalnie bez zgody mieszkańców i JST \(specustawa\)](#)
- 2019.12.16 – [TVN24 BiŚ](#) – [Debata nt transformacji energetycznej i energetyki jądrowej](#)
- 2019.12.12 – [Energia.rp.pl](#) – [Neutralność klimatyczna tak, ale bez Polski. Jaki w tym sens?](#)

Ochrona przyrody, Koalicja Ratujmy Rzeki:

- 07.03.2019 – [Samorząd.pap.pl](#) – [Powódzie i susze. „Jak chronić ludzi w zgodzie z naturą”](#)
- 05.04.2019 – [Zielonasiec.pl](#) – [Powódź i susza – jak chronić ludzi w zgodzie z naturą](#)
- 01.09.2019 – [Radio Dla Ciebie](#) – [Awaria oczyszczalni ścieków Czajka i skutki dla środowiska](#)